

Antroponymická sústava v Hanušovciach nad Topľou

Miroslava Čurová

Inštitút rusistiky, ukrajinistiky a slavistiky,
Filozofická fakulta, Prešovská univerzita, Prešov

Antroponymá na Slovensku

Významnú úlohu v medziľudskom kontakte, komunikácii, zohráva osobné meno, ktoré splňa predovšetkým identifikačnú funkciu. Okrem iného plní napríklad aj funkciu kontaktnú či sociálnu.

Dnešný spôsob pomenovania ľudí sa na Slovensku vyvíjal dlhšie obdobie a stabilizoval sa až v období 17. – 18. storočia. Od konca 18. storočia sa totiž stala záväznou dvojmenná pomenovacia sústava osôb: meno – priezvisko, ktorá bola kodifikovaná jozefínskymi reformami v roku 1780 za panovania cisára Jozefa II. Určujúcim členom sa stáva dedičné priezvisko, keďže dovtedy sa na pomenovanie osoby používalo iba jedno meno – jednomenná sústava, neskôr aj prímeno (išlo o pomenovanie, ktoré označovalo nejakú vlastnosť osoby, ktorá ním bola nazývaná).

Charakteristika obce

Obec Hanušovce nad Topľou sa nachádza približne v strednej časti východného Slovenska v údolí rieky Tople a jej lokálnych prítokov – Hlibovca, Hrabovca, Medzianskeho a Hanušovského potoka. Obec je situovaná v oblasti tranzitného priestoru medzi krajským a okresným mestom, Prešovom a Vranovom nad Topľou. Svojou polohou spadá do areálu východoslovenských, konkrétne k šarišských nárečí.

Celkový počet obyvateľov Hanušovciach nad Topľou podľa posledných údajov o mestách a obciach Slovenska od Štatistického úradu Slovenskej republiky v roku 2005 bol 3660 osôb.

Mestečko vzniklo z iniciatívy zemepánov z rodu Aba pod názvom „villa Hanusfalva“, ktorý bol pravdepodobne odvodený od mena prvého šoltýsa Hanusa. Najstaršia zmienka o hanušovskom majetku pochádza z roku 1317 a prvá písomná zmienka o Hanušovciach sa objavuje v roku 1332. Ide o listinu, v ktorej kráľ Karol Róbert poskytol obyvateľom dediny Hanušovce práva mesta Prešov. Priaznivý vplyv na rozvoj obce mala aj jej poloha, ktorá prepája územie z doliny Torysy do údolia Tople. Dejiny Hanušovciach nad Topľou sa zároveň spájajú aj s roľníckym povstaním, ktoré vypuklo v roku 1831, a choleroou, ktorá podnietila vznik povstania. V tomto čase bol farárom evanjelickej farnosti Andrej Čorba, ktorý je aj autorom veršovanej kroniky o choleroovom povstaní. Aj napriek tomu, že Hanušovce boli malým mestečkom, svoje zastúpenie tu mali tri cirkevné školy (evanjelická, rímskokatolícka a židovská) a zároveň tu spomínané cirkvi mali aj svoje fary a kostoly, židovská obec synagógu.

Do neskorších dejín Hanušovciach výrazne zasiahla aj druhá svetová vojna. V okolitých Slanských vrchoch operovala partizánska skupina pod názvom Čapajev a výrazný bol aj protifašistický odboj.

V súčasnosti je mesto Hanušovce nad Topľou druhým najväčším mestom vranovského okresu.

Výskum priezvisk a distribúcia krstných mien v obci (analýza materiálu)

Pre úradnú antroponymickú sústavu je príznačné používanie úradne kodifikovanej štandardizovanej podoby mena. Svoju základnú identifikačnú funkciu plní meno len v oficiálnom styku. Výber mien, ich zapisovanie do úradných dokumentov a úradné používanie usmerňuje súbor právnych predpisov.

Ako základ pre náš antroponymický výskum nám poslúžili volebné zoznamy obce z roku 2006. Počet obyvateľov nad 18 rokov vtedy tvorilo 2550 ľudí z celkového počtu obyvateľov 3660. Z tohto počtu sme vyčlenili 422 priezvisk a 118 ženských a 82 mužských krstných mien. Daný počet priezvisk a krstných mien sme dosiahli ich vyčlenením. Vybranú vzorku sme teda vytvorili zo všetkých ojedinelých aj opakujúcich sa priezvisk a krstných mien.

Pri výskume priezvisk sme sa zamerali na analýzu sémantickej a slovotvornej štruktúry. Pri sémantickej analýze úradných vlastných mien obyvateľov obce Hanušovce nad Topľou sme postupovali podľa klasifikácie V. Blanára (1996) a M. Blichu (1985), keďže doteraz nebola vypracovaná žiadna všeobecne prijímaná klasifikácia.

Krstné mená sme podrobili frekvenčnej a etymologickej analýze, kde frekvenčná analýza poukazuje na ich obľúbenosť a zároveň na hodnoty, ktoré sú výrazom produktívnosti krstných mien.

Sémantická motivácia priezvisk

Rovnako ako na celom území Slovenska, aj v tejto obci sú priezviská odvodené od apelatívneho či propriálneho základu. Oddeľujeme teda formy, ktoré majú svoj základ medzi apelatívami a propriami.

Čo sa týka skúmaného materiálu, v niektorých priezviskách sa stretávame aj s odchýlkami v zápisoch jednotlivých mien. Ide predovšetkým o odchýlky pri zapisovaní diakritiky, napr. *Zošak/Zošák*, *Bakalar/Bakalár/Bakalár*, *Juhas/Juhás* prípadne pri niektorých priezviskách môžeme vidieť aj hláskoslovné zmeny *Kmeť/Kmec/Kmeč*.

Priezviská utvorené z proprií:

– z krstných mien:

a) bez slovotvornej štruktúry: *Adam*, *David*, *Eliáš*, *Gašpar*, *Gerhardt*, *Havrila*, *Hric*, *Jakub*, *Krištof*, *Peter*, *Roman*, *Savka*, *Seman*, *Tomáš*;

b) so slovotvornou štruktúrou: *Adamčík*, *Alexovič*, *Alexy*, *Anderko*, *Andrek*, *Baláž*, *Bálint*, *Blaško*, *Benča*, *Benčo*, *Bendík*, *Beňo*, *Bernacký*, *Bruňo*, *Čabala*, *Dančo*, *Danko*, *Daňko*, *Daňo*, *Denkovič*, *Dzuričko*, *Dzuriš*, *Đurica*, *Eštvaník*, *Ferko*, *Ferenc*, *Fiľo*, *Foľt*, *Franko*, *Galík*, *Gallo*, *Gera*, *Gerat*, *Gerát*, *Hal'ko*, *Hanko*, *Hanzo*, *Homa*, *Hreha*, *Hricko*, *Hrinkanič*, *Hurban*, *Ivančák*, *Ivančo*, *Ivanecký*, *Ivanko*, *Janočko*, *Janík*, *Jackanin*, *Jacko*, *Jelo*, *Jenčík*, *Juričkov*, *Jurík*, *Jurko*, *Juskanič*, *Kaščák*, *Klimčo*, *Klimovský*, *Kolla*, *Kopas*, *Kopko*, *Košč*, *Kubeš*, *Kundrát*, *Lacko*, *Lajčák*, *Leško*, *Lukáč*, *Lukšík*, *Luščák*, *Macej*, *Macura*, *Matij*, *Matika*, *Matta*, *Matys*, *Maťaš*, *Maťuvka*, *Marenčín*, *Marcinko*, *Marinica*, *Marinkovič*, *Martančík*, *Maxinjak*, *Mičko*, *Mihoč*, *Mikita*, *Mikula*, *Mital*, *Niko*, *Olexa*, *Ondečko*, *Onder*, *Onderčo*, *Onofrej*, *Pagurko*, *Pališin*, *Palko*, *Paľa*, *Paľo*, *Pankuch*, *Pavelica*, *Peleščák*, *Peregrin*, *Petrik*, *Petro*, *Petrov*, *Pešta*, *Pinčík*,

Pišta, Pištek, Prochyra, Prokopovič, Rudišin, Sopko, Sopoliga, Stach, Staškovič, Stajanča, Stec, Šima, Šimko, Štefaník, Štofán, Tomaščin, Tomaško, Tomčík, Tomka, Tomko, Trojanovský, Václavek, Vancík, Vasilišin, Vašš, Vavrek, Vitkovič, Vojtaško, Vojtko, Zošák;

– z etnoným: *Lipták, Poliak, Rusnák, Soták; Horvát, Moravec, Poláček, Polča, Rác, Rusinko*

– z toponým: *Balog, Čengery, Kičura; Babenský, Boglarský, Čelovský, Hermanovský, Humeňaj, Chmel'ovský, Ilavský, Kňašinský, Petrovský, Sekel', Solčanský, Sukovský, Sulinský, Štemberský, Tešínský, Volanský, Žipaj*

Priezviská utvorené z apelatív:

– povolanie: *Bača, Bakalár, Biroš, Bíro, Blanárik, Čikala, Čižmarik, Dráp, Drotár, Farbar, Farbarik, Fáber, Gajdoš, Harčar, Harčarik, Hudák, Husár, Izvorský, Juhas, Kľučar, Kočiš, Kočiško, Kolarčík, Kolesár, Kovalčík, Kováč, Koval', Krafčík, Král, Kresák, Minár, Molitoris, Molnár, Olejár, Oráč, Pastirčák, Pivovarník, Sabo, Sabol, Sedlák, Sedláček, Sitár, Šefčík Šmida, Šoltés, Švač, Švec, Takáč, Tkáč, Tilňak, Varga, Vozár, Žák;*

– náboženstvo: *Keresteš, Pilát, Popovič;*

– domácnosť, rodina: *Babica, Babic, Bochnovič, Bratko, Brindzák, Csizmadia, Dadej, Gdovin, Glod, Hutňan, Kaša, Krupa, Kmec, Lechvár, Lalo, Pohlod, Sciranka, Zaľko;*

– dom, predmety, priestor: *Balík, Čačko, Dunda, Dvorský, Hambalek, Holinga, Hrivniak, Kozubal', Kučinský, Peržel', Rováš, Sabanoš, Skriňák, Smolej, Smolka, Socha, Štempel', Štupák, Vidlička, Verčimak, Značko;*

– charakteristika človeka: *Bambuch, Durkoš, Džuka, Kost', Plančár, Tragal;*

– názvy rastlín: *Bandura, Berežňak, Borovička, Bučko, Cerula, Lipčák, Pasternák, Rékoš, Repjak, Slivka;*

– názvy zvierat: *Baran, Cap, Czapák, Husák, Kaňuk, Kiňa, Kohút, Kura, Kurečaj, Puľo, Hláč, Mravec, Líška, Mecko, Medvec, Velčko, Zajac, Zajíc, Čollák, Komara, Mucha, Mušínský, Duda, Vrabel', Vrana;*

– príroda: *Brehuv, Hlinka, Hurný, Vihonský, Hic, Opalák;*

– čas: *Sekunda;*

Okrem priezvisk utvorených z apelatív a proprií sme vyčlenili aj priezviská, ktoré vznikli na základe iných slovných druhov:

– adjektívny základ: *Belina, Beľak, Čarný, Čermák, Dobranský, Dzivák, Frajtko, Horký, Horňák, Konečný, Krajňak, Krasnay, Krivák, Malata, Malošek, Malý, Novák, Novický, Veliký, Veľas, Vysočani, Wielek;*

– slovesný základ: *Bublavý, Cibrik, Čura, Čurgali, Čurlík, Hatala, Hodoško, Maščuch, Podobinský, Pribula, Rjapoš, Šepel'ák, Tancoš, Velebír, Verbovanec;*

– iný slovnodruhový základ: *Csepej, Čáky, Lehet, Maga.*

Na základe sémantickej analýzy sa nám podarilo zistiť, že ako základ pre vznik priezvisk v tejto oblasti boli najviac využité propriá, predovšetkým mužské krstné meno v skrátenej podobe – ku skrátenej forme mena sa pridávajú sufixy, krstné meno je tak rozšírené o jednoduchý alebo zložený formant (*Adamčík, Ivanko, Jurko, Pališin*).

Ženské krstné mená tu boli zastúpené len v ojedinelých prípadoch (*Hanko, Hal'ko, Marinica* atď.).

Súčasná podoba priezvisk v obci je zároveň aj dôležitým svedectvom o bohatých inojazyčných vplyvoch v tomto skúmanom prostredí. Okrem priezvisk slovanského pôvodu sú tu totiž vo veľkej miere zastúpené aj priezviská neslovanského pôvodu, napr. maďarského, nemeckého, latinského. V rámci priezvisk slovanského pôvodu sú najviac zastúpené priezviská ukrajinského pôvodu.

Priezviská cudzieho pôvodu (uvádzame aj tie, ktoré už fungujú ako zdomácnené):

- maďarské: *Bálint, Bíro, Csizmadia, Eštvaník, Ferenc, Juhas, Rác, Sabo, Varga* a i.;
- ukrajinské: *Kiňa, Havrila, Hric, Hricko, Olexa, Onofrej, Savka, Vasilišin* a i.;
- české: *Zajíc, Žák*;
- latinské: *Fáber, Molitoris, Molnár*;
- nemecké: *Goldbach, Šmida*.

Najrozšírenejšími priezviskami v obci, ktorých počet nositeľov sme zistili na základe volebných zoznamov, sú: *Horvát* (134 nositeľov), *Sabo* (81), *Socha* (79), *Velebír* (68), *Molitoris* (56) a *Pu'lo* (54). Ostatné priezviská majú zastúpených menej než päťdesiat nositeľov.

Slovotvorná štruktúra

Pri výskume priezvisk obyvateľov obce sme sa zamerali aj na slovotvorné prípony, ktoré boli použité pri tvorení priezvisk, a zároveň na frekvenciu jednotlivých sufixov. Na základe tejto analýzy sme zistili, že k najproduktívnejším sufixom v obci patria: *-ko, -ak/-ák, -ik/-ík, -ský/-cký, -ar/-ár*.

Sufix *-ko*, ktorý patrí k najrozšírenejším sufixom, bol zastúpený v 39 priezviskách v rámci vzorky. Patria sem priezviská *Anderko, Danko, Ferko, Hricko, Ivanko, Jurko, Lacko, Šimko, Tomaško, Vojtko, Zaťko* a i.

Sufixy *-ak/-ák* boli zastúpené v 37 priezviskách, napr. *Brindzák, Čollák, Hudák, Krivák, Rusnák, Sedlák*.

Sufixy *-ik/-ík* mali zastúpenie v 28 vyskytujúcich sa priezviskách, napr.: *Adamčík, Bendík, Eštvaník, Harčarik, Jurík, Petrik, Tomčík*.

V 25-ich priezviskách sa vyskytovali sufixy *-ský/-cký*, napr. *Babenský, Hermanovský, Chmeľovský, Ilavský, Petrovský, Solčanský, Voľanský*.

Sufixy *-ar/-ár* sa vyskytovali v 14 priezviskách, napr. *Drotár, Husár, Kľučar, Kolesár, Olejár, Sitár, Vozár*.

Distribúcia krstných mien v obci Hanušovce nad Topľou

Aj krstné mená, rovnako ako priezviská, majú svoj pôvod v apelatívnej vrstve slovej zásoby jazyka, vznikali teda z pomenovania vlastností, predmetov či javov. V súčasnosti je však už ich význam ťažko priehľadný. Dôležitú úlohu pri pomenovaní detí zohrávajú predovšetkým spoločenské pomery doby, v ktorej sa žije, kultúrne či náboženské vplyvy, ale hádam najväčším elementom je móda, ktorej vplyv možno sledovať v každom období. Rovnako ako používanie priezviska aj používanie krstného mena upravuje zákon (300/1993 Z. z. o mene a priezvisku).

Pri analýze krstných mien obyvateľov obce sme sa zamerali najmä na výskum z hľadiska ich pôvodu a rozšírenosti v rámci nositeľov jednotlivých mien. Analyzovali sme vzorku 2550 nositeľov krstných mien. Zo vzorky 2 550 nositeľov bolo 1 232 mužov a 1 318 žien. Celkovo sme zistili 82 mužských a 118 ženských krstných mien. Pri frekvenčnej analýze sme sa zamerali na najproduktívnejšie typy krstných mien a pri etymologickej analýze na ich pôvod.

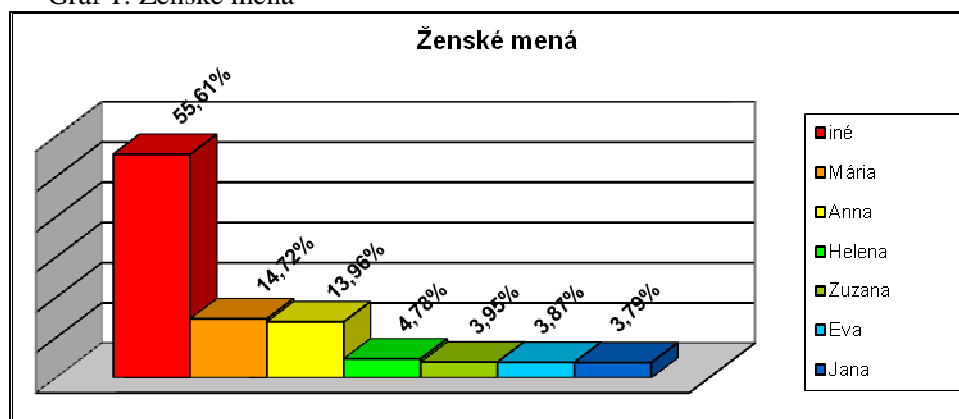
Frekvenčná analýza

Najfrekventovanejšie krstné mená zistené zo 118 ženských krstných mien z volebných zoznamov z roku 2006 sú (uvádzame mená, ktoré má viac ako 20 nositeľiek):

Tabuľka 1: Rozšírenosť ženských krstných mien

Poradie	Meno	Percent. výskyt	Počet osôb
1.	Mária	14,72 %	194
2.	Anna	13,96 %	184
3.	Helena	4,78 %	63
4.	Zuzana	3,95 %	52
5.	Eva	3,87 %	51
6.	Jana	3,79 %	50
7.	Katarína	2,73 %	36
8.	Iveta	2,66 %	35
9.	Marta	2,20 %	29
10.	Emília	2,12 %	28
11.	Monika	1,75 %	23
12.	Alena	1,67 %	22
13.	iné	41,81 %	551

Graf 1: Ženské mená

V skupine **iné** sú zastúpené mená, ktoré má menej než 20 nositeľiek (napr. *Viera, Andrea, Alžbeta, Lenka, Lucia*). Vo väčšine prípadov ide o mená, zastúpené len jednou nositeľkou (napr. *Nadežda, Lýdia, Matilda, Sylvia*).

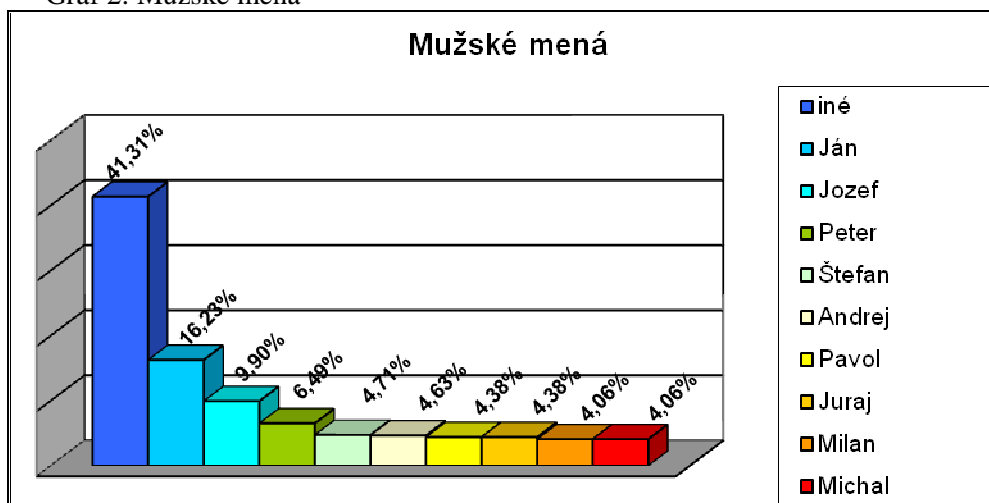
Najfrekvencovanejšie krstné mená zistené z 82 mužských krstných mien z volebných zoznamov z roku 2006 sú (uvádzame mená, ktoré majú viac ako 20 nositeľov):

Tabuľka 2: Rozšírenosť mužských krstných mien

Poradie	Meno	Percent. výskyt	Počet osôb
1.	Ján	16,23 %	200
2.	Jozef	9,90 %	122
3.	Peter	6,49 %	80
4.	Štefan	4,71 %	58
5.	Andrej	4,63 %	57
6.	Pavol	4,38 %	54
7.	Juraj	4,38 %	54
8.	Milan	4,06 %	50
9.	Michal	4,06 %	50
10.	Miroslav	3,08 %	38
11.	Martin	2,92 %	36
12.	Marián	2,27 %	28
13.	Stanislav	2,27 %	28
14.	František	2,19 %	27
15.	Jaroslav	2,19 %	27
16.	Ladislav	2,19 %	27
17.	Marek	2,11 %	26
18.	Dušan	1,62 %	20
19.	iné	20,45 %	252

V skupine **iné** sú zastúpené mená, ktoré majú menej než 20 nositeľov (napr. *Vladimír, Ondrej, Ivan, Rudolf, Branislav*). Vo väčšine prípadov ide o mená, ktoré majú obmedzený počet nositeľov (*Darius, Filip, Richard* a i.).

Graf 2: Mužské mená

Etymologická analýza

Pri zisťovaní pôvodu krstných mien sme sa opierali o prácu M. Majtána a M. Považaja (1993). Tu sme sa zamerali na rozdelenie mien podľa ich etymologického pôvodu do týchto skupín: slovanské, biblické, latinské, grécke, hebrejské, nemecké, rímske, francúzske pri ženských menách. Pri mužských menách sme pôvod mien rozšírili aj o anglický a maďarský.

Ženské mená

Slovanský pôvod: 17,8 % (*Darina, Drahoslava, Ivana, Jarmila, Jaroslava, Kvetoslava, Ludmila, Lubica, Luboslava, Miroslava, Milica, Milena, Radka, Svetlana, Slavomíra, Slávka, Stanislava, Viera, Vladimíra, Zlatica, Želmíra*);

– ruský pôvod: 4,24 % (*Nadežda, Oľga, Tatiana, Soňa*);

– český pôvod: 5,93 % (*Anežka, Božena, Eliška, Jiřina, Libuša, Vlasta, Zdenka*).

Biblický pôvod:

– starozákonný pôvod: 5,93 % (*Anna, Daniela, Eva, Gabriela, Jana, Judita, Michaela, Miriam*);

– novozákonný pôvod: 4,24 % (*Alžbeta, Mária, Marta, Magdaléna*).

Latinský pôvod: 18,64 % (*Adriana, Antónia, Beáta, Bibiana, Emília, Kamila, Klára, Lucia, Marcela, Martina, Mariana, Natália, Olívia, Patrícia, Pavlína, Petronela, Ružena, Renáta, Viktória*).

Grécky pôvod: 16,95 % (*Alexandra, Agáta, Angela, Agnesa, Anastázia, Apolónia, Barbora, Dorota, Elena, Helena, Irena, Jozefína, Katarína, Kristína, Lýdia, Monika, Štefánia, Terézia, Veronika, Verona, Žofia*).

Hebrejský pôvod: 1,70 % (*Zuzana*).

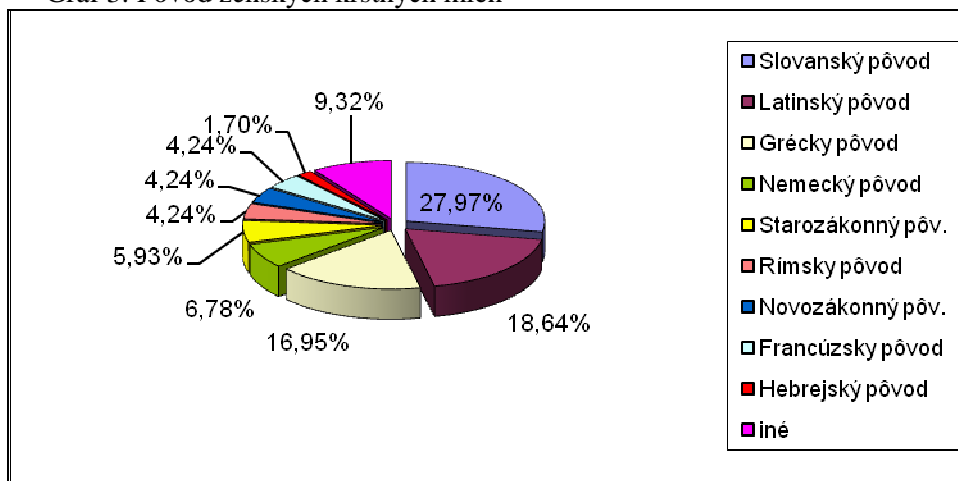
Nemecký pôvod: 6,78 % (*Adela, Ema, Erika, Gizela, Hedviga, Hermína, Karolína, Matilda*).

Rímsky pôvod: 4,24 % (*Júlia, Juliana, Janetta, Klaudia, Lívia, Silvia, Sylvia, Valéria*).

Francúzsky pôvod: 4,24 % (*Andrea, Denisa, Iveta, Šarlota*).

Iné: 9,32 % (*Blanka, Dagmar, Dana, Edita, Františka, Ingrid, Jolana, Tenasip*).

Graf 3: Pôvod ženských krstných mien

Mužské mená

Slovánský pôvod: 30,49 % (*Branislav, Ivan, Dalibor, Drahomír, Dušan, Jaroslav, Kvetoslav, Ladislav, Milan, Miloslav, Miroslav, Ladislav, Lubomír, Luboslav, Radoslav, Radovan, Rastislav, Slavomír, Stanislav, Vladislav, Vladimír, Vlastimil, Vojtech*);

– ruský pôvod: 1,22 % (*Igor*);

– český pôvod: 1,22 % (*Zdenko*).

Biblický pôvod:

– starozákonný pôvod: 8,53 % (*Darius, Gabriel, Ján, Jozef, Michal, Samuel*);

– novozákonný pôvod: 9,76 % (*Andrej, Bartolomej, Matúš, Ondrej, Pavol, Štefan, Tomáš*).

Latinský pôvod: 21,95 % (*Anton, Emil, Dezider, Gracion, Kamil, Lukáš, Marián, Marek, Marcel, Martin, Mikuláš, Oliver, Patrik, Silvester, Tibor, Viktor, Vincent*).

Grécky pôvod: 6,1 % (*Alexander, Cyril, Filip, Juraj*).

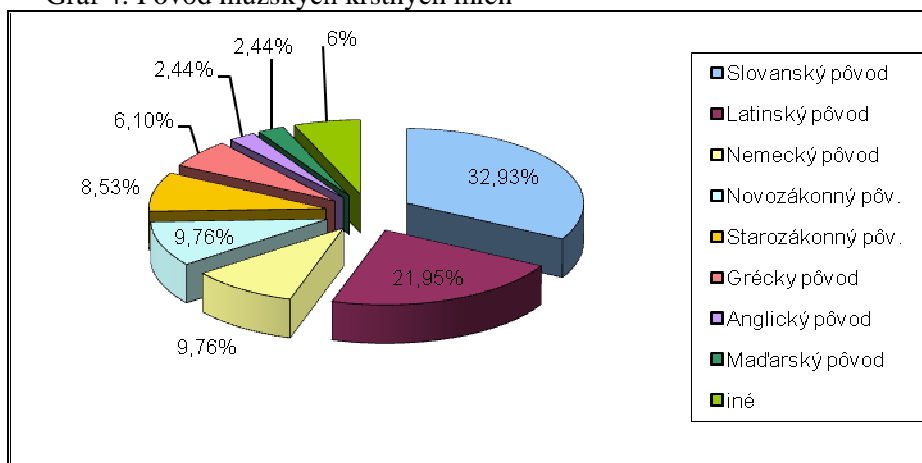
Nemecký pôvod: 9,76 % (*Erik, Ernest, Henrich, Imrich, Ludovít, Richard, Róbert, Rudolf*).

Anglický pôvod: 2,44 % (*Eduard, Viliam*).

Maďarský pôvod: 2,44 % (*Zoltán*).

Iné: 6,1 % (*Alojz, Aladár, František, Fikri, Giang, Július*).

Graf 4: Pôvod mužských krstných mien

Výskum krstných mien, ktorý sme uskutočnili na základe volebných zoznamov, potvrdil, že vedúce postavenie majú mená biblického pôvodu (starozákonné aj novozákonné), čo súvisí pravdepodobne s tým, že vzorku, ktorú sme zostavili na základe zoznamov, tvorili obyvatelia nad 18 rokov. Aj napriek tomu však môžeme konštatovať, že najrozšírenejšie mená biblického a slovanského pôvodu sa postupne dostávajú do úzadia a začínajú ich nahrádzať mená neslovanského pôvodu, čo je viditeľné predovšetkým pri výbere mien v súčasnosti. Objavujú sa totiž vyskytujú mená, ktoré určujú súčasné módné trendy (napr. *Patrik, Sebastián, Nikola, Sandra*).

Zhrnutie

Cieľom výskumu bola analýza priezvisk a krstných mien obyvateľov obce Hanušovce nad Topľou, pretože antroponymický výskum v tejto obci ešte nebol uskutočnený.

Používanie antroponým v Hanušovciach nad Topľou bolo ovplyvnené aj nárečovou oblasťou, keďže areálovo obec spadá do oblasti šarišských nárečí. Na základe výskumu sme mohli taktiež pozorovať aj inojazyčné vplyvy prevládajúce na tomto území.

Literatúra:

BLANÁR, Vincent: Teória vlastného mena: Status, organizácia a fungovanie v spoločenskej komunikácii. Bratislava: Veda 1996. 250 s.

BLICHA, Michal – MAJTÁN, Milan: Úvod do onomastiky. Košice: Rektorát Univerzity Pavla Jozefa Šafárika 1986. 147 s.

BUFFA, Ferdinand: O slovnej zásobe šarišských nárečí z genetického hľadiska. In: *Nové obzory* 19. Prešov: Východoslovenské vydavateľstvo 1977, s. 273 – 283.

BUFFA, Ferdinand: Slovník šarišských nárečí. Prešov: Náuka 2004. 350 s.

BUFFA, Ferdinand: Šarišské nárečia. Bratislava: Veda 1995. 400 s.

DUJČÁK, Mikuláš: Antroponymia Prjašivčyny. Prešov: Privatpress 2003. 350 s.

Hanušovce nad Topľou. Prešov: Vydavateľstvo Pavel Sárossy 1998. 165 s.

MACHEK, Václav: Etymologický slovník jazyka českého a slovenského. Praha: Nakladatelství československé akademie věd 1957. 627 s.

MAJTÁN, Milan: Cisár Jozef o používaní priezvisk. In: Acta Onomastica. XLV. Praha: Ústav pro jazyk český AV ČR 2004. s. 28 – 31.

MAJTÁN, Milan – POVAŽAJ, Matej: Meno pre naše dieťa. Bratislava: Obzor 1993. 225 s.

<http://www.statistics.sk/mosmis/run.html> (14. 11. 2008)